

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΕΜΠ

Συνηγορία για το Πανεπιστημιακό άσυλο

Οι δημοκρατίες δεν κρίνονται από την προστασία και τα δικαιώματα που παρέχουν στους ισχυρούς αλλά από την προστασία και τα δικαιώματα που εξασφαλίζουν για τους αδυνάτους. Η δημοκρατική λειτουργία δεν αποδεικνύεται μόνο στη δύναμη της πλειοψηφίας να συγκροτεί αποφάσεις για το κοινό καλό αλλά και στην υποστήριξη των εκάστοτε μειοψηφιών ως απαραίτητων για τη διαμόρφωση της αυτοκριτικής της κοινωνίας. Χωρίς αυτήν την εγγυημένη προστασία των περιστασιακά λίγων ή των λιγότερο περιστασιακά ανίσχυρων ούτε δημοκρατία ούτε κοινωνική δημιουργικότητα μπορεί να υπάρξει.

Η έννοια του ασύλου την προστασία αυτή γεννήθηκε για να εκφράσει και να υλοποιήσει. Σήμερα μια σειρά πόλεις στις ΗΠΑ διαχωρίζουν τη θέση τους από την κυρίαρχη άδικη πολιτική αντιμετώπισης του μεταναστευτικού ρεύματος: δεν είναι τυχαίο ότι διάλεξαν το όνομα πόλεις-άσυλα (sanctuary cities). Και σχεδόν μόλις χτες, στην Ελλάδα του αντιδικτατορικού αγώνα, το ΕΜΠ και η Νομική με τις κινητοποιήσεις τους έδωσαν υπόσταση στην ζωογόνο δύναμη του Πανεπιστημιακού ασύλου (παρότι νομικά τότε δεν είχε κατοχυρωθεί) –αυτήν που βάρβαρα και παραδειγματικά θέλησε να συντρίψει η δικτατορία.

Οι σημερινοί κυβερνώντες, όπως και πολλοί άλλοι στο παρελθόν, θέλουν αντίθετα να παρουσιάσουν το άσυλο ως άντρο ανομίας αν όχι ως πηγή κάθε είδους επικίνδυνης παραβατικότητας. Οι προθέσεις τους παρά την ρητορεία που επικαλείται την επιβολή του νόμου και της τάξης είναι σαφείς. Να εξαλείψουν παραδειγματικά και προληπτικά κάθε εστία αντίστασης σε έναν κοινωνικό χώρο που πάντα γεννούσε την αμφισβήτηση και την κοινωνική κριτική. Όχι, τα Πανεπιστήμια δεν είναι ένας ακόμα δημόσιος χώρος. Είναι φυτώρια νέων ιδεών, τόποι που η δημοκρατία δοκιμάζεται, κρίνεται και αναζητά νέους δρόμους, ακόμα και αν δεν είναι αποδεκτοί από πολλούς.

Μάθαμε πρόσφατα από κείμενο διακεκριμένων συναδέλφων ότι το «άσυλο... δεν αφορά τους φοιτητές» αλλά τελικά την ελευθερία των καθηγητών. Άλλη εικόνα και όραμα έχουμε εμείς για το Πανεπιστήμιο και το ρόλο των φοιτητών. Γί' αυτούς υπάρχει το Πανεπιστήμιο, αυτοί αποτελούν το μέλλον της κοινωνίας, αυτών την κριτική οφείλουμε να ακούμε ακόμα και όταν μας φαίνεται άδικη, υπερβολική ή και έντονη. Οι πράξεις και τα λόγια μας ως Πανεπιστημιακών Δασκάλων του ΕΜΠ κατευθύνονται πάντα στον ανοικτό διάλογο με τους φοιτητές και τις φοιτήτριές μας και στη διαμόρφωση συναινετικών λύσεων με τον σεβασμό του καθένα και της καθημιάς ξεχωριστά. Γί' αυτό για μας το άσυλο προϋποθέτει την Πανεπιστημιακή αυτοδιοίκηση και είναι ταυτόχρονα μια από τις σημαντικότερες κατακτήσεις της.

Το Πανεπιστήμιο δεν είναι μόνο ο χώρος όπου οι φοιτητές μας κάνουν μάθημα και αξιολογούνται, όπου μοιράζονται σε «αρίστους και ανεπαρκείς», αλλά και ο χώρος όπου κοινωνικοποιούνται, συνυπάρχουν, εκφράζονται, αντιδικούν και βρίσκουν συναινέσεις, ο χώρος όπου γίνονται ελεύθεροι άνθρωποι και ενεργοί πολίτες. Αν δεν προστατέψουμε αυτή την πολυμορφία, αυτή την άβολη έκρηξη της ζωής που είναι η νεότητα, το Πανεπιστήμιο θα μαραζώσει.

Και η απειλητική παραβατικότητα μας λένε κάποιои; Δεν είναι το άσυλο ένα βολικό κρησφύγετο για κάποιους; Καταρχάς κανένας κοινωνικός χώρος δεν μπορεί εύκολα να εξοβελίσει φαινόμενα που η κρίση και η άδικη διαχείρισή της γεννά. Αν κοιτάξει κανείς τίμια γύρω του θα δει ότι φαινόμενα

παραβατικότητας βρίσκονται διάσπαρτα στις πιο πολλές πλατείες των γειτονιών της Αθήνας αλλά και στο κέντρο της πόλης. Πουθενά όμως η αστυνομία, χωρίς να έχει κανέναν επιπλέον περιορισμό στις επεμβάσεις, δεν έχει αποτρέψει τα φαινόμενα που οι πολιτικές της μηδενικής ανοχής ισχυρίζονται ότι μπορούν να εξαλείψουν.

Υπό το πέπλο βέβαια της «παραβατικότητας» καλύπτονται οι πιο διαφορετικές συμπεριφορές και τα πιο αντιθετικά κίνητρα. Ο 15χρονος που «τρελαίνεται» και αντιδρά κάποτε τυφλά καθώς νιώθει χωρίς μέλλον στην σύγχρονη Ελλάδα ή ο φτωχός μετανάστης που καταφεύγει στο άτυπο εμπόριο, δεν είναι ίδιοι με τον μαφιόζο που διακινεί καταστροφικά ναρκωτικά ή τον σύγχρονο δουλέμπορο, τον προαγωγό του trafficking. Μια τέτοια παραπλανητική χρήση των όρων της «παραβατικότητας», τους «εγκλήματος» και της «ανομίας» αποκαλύπτει σκοπούς άλλους. Να ποινικοποιηθεί κάθε μορφή αντίστασης μέσα και έξω από το Πανεπιστήμιο καθώς δαιμονοποιείται και εικονογραφείται με παραστάσεις που παραπέμπουν σε κοινωνικά απεχθείς πρακτικές.

Εμείς θεωρούμε το άσυλο χώρο ελευθερίας, χώρο προστασίας των αδυνάτων, χώρο ανοικτό σε όλη την κοινωνία και τα ρεύματα αμφισβήτησης και αυτοκριτικής που πρέπει να τρέφει αν θέλει να λέγεται δημοκρατική. Στο όνομα αυτών που κάποτε, το 1973, κατηγορήθηκαν ως αλήτες και μετά τους αναγνωρίσαμε ως αγωνιστές της δημοκρατίας θα υπερασπιστούμε το Πανεπιστημιακό άσυλο μαζί με τους φοιτητές μας, τους εργαζόμενους στο ΕΜΠ και όλη την κοινωνία ακόμη και αν οι νόμοι δεν το προστατεύουν. Γιατί το άσυλο είναι δημοκρατική κληρονομιά, δίκαιο που γέννησαν οι αγώνες, πολιτισμός συνύπαρξης και όρος κοινωνικής ελευθερίας. Απαραίτητο σε καιρούς που η ανισότητα και η εκμετάλλευση διευρύνονται και το δικαιώματα των πολλών συρρικνώνονται.

25.7.2019